

SXEDIO-B.99

15.7.1974: Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΛΑ ΑΛΛΩΣ ΜΗΤΣΟΣ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ ΦΡΙΚΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΛΔΥΚ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ "ΓΥΡΟ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ" ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΔΕΣΙΜΟ ΤΟΥ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΤΟΝ ΣΥΡΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΡΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΙΣΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟ

Ο Δημήτριος Ι. Δημητρίου, από την Τάλα της Πάφου, γνωτός περισσότερο ως Μήτσος, ήταν ένα από τα μέλη της Προεδρικής Φρουράς, που βρέθηκαν στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, στις **15 Ιουλίου 1974** κατά την επίθεση των αρμάτων της ΕΛΔΥΚ τα οποία και το περικύκλωσαν και το κατέλαβαν. Προσπάθησε να τους αντιμετωπίσει μαζί με δυο συναδέλφους του.

Αργότερα μεταφέρθηκε στο στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ όπου βασανίστηκε άγρια. Τα βασανιστήρια του περιλάμβαναν και τον "γύρο του θανάτου" δηλαδή το δέσιμο του πίσω από αυτοκίνητο τον οποίο τον έσερνε για αρκετή ώρα μέσα στο στρατόπεδο τραυματίζοντας τον κρίσιμα.

Τη δραματική του περιπέτεια ο Δημητρίου περιέγραψε στο περιοδικό ΣΕΛΙΔΕΣ, τεύχος **4, 8 Ιουλίου-21 Ιουλίου 1977**, τρία μόλις χρόνια μετά το πραξικόπημα:

"ΔΕΥΤΕΡΑ **15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1974, 6** το πρωί: Ο Μήτσος φθάνει στο αεροδρόμιο Λευκωσίας για να αναλάβει εκεί "ειδική υπηρεσία" όπως την χαρακτηρίζει.

Όλα φαίνονται να είναι ήσυχα. Γαλήνη πριν από την τρομακτική τρικυμία που έρχεται. Η ώρα περνά. Ο Μήτσος βρίσκεται τώρα στο γραφείο των Κυπριακών Αερογραμμών. Ρίχνει μια ματιά στο ρολόϊ του: Ηταν οκτώ και τέταρτο.

Η ησυχία σπάζει. Ακούει βαρεία βήματα. Ακούονται αρβύλες να πλησιάζουν. Ρίχνει μια ανήσυχη ματιά στην είσοδο του κτιρίου. Βλέπει καμμιιά τριανταριά αξιωματικούς και οπλίτες της ΕΛΔΥΚ με

πλήρη πολεμική εξάρτηση να μπαίνουν μέσα (στο κτίριο).

Σηκώνουν τα όπλα τους και αρχίζουν να πυροβολούν προς κάθε κατεύθυνση. Ένας από τους αξιωματικούς με άγρια φωνή προστάζει: "Παραδοθήτε..."

Στο αεροδρόμιο βρίσκονται δυο άνδρες της Προεδρικής Φρουράς, ο Μήτσος και ο Λουκάς Λουκά και **20** από τους φρουρούς του αεροδρομίου.

Ο Μήτσος αντιλαμβάνεται ότι πρόκειται περί πραξικοπήματος. Και τρέχει προς τα γραφεία της αστυνομίας στο αεροδρόμιο για να πάρει το όπλο του. Μαζί του και ο Λουκάς Λουκά.

Η μάχη αρχίζει. Τρεις άνθρωποι προβάλλουν αντίσταση στους πραξικοπηματίες: Ο Μήτσος, ο Λουκάς και ο λοχίας Παντελής. Ο Μήτσος ξεχνά το επίθετο του τελευταίου. Γνωρίζει μόνο ότι έχει προαχθεί σε υπαστυνόμο.

Και οι τρεις αμύνονται με Καλασνίκωφ. Ο Μήτσος και ο Λουκάς βάλλουν από το γραφείο της αστυνομίας. Οι πραξικοπηματίες βρίσκονται δίπλα στο τελωνείο.

Περνούν **5-6** λεπτά. Ξαφνικά ακούεται ένα βουητό.

"Θα είναι αεροπλάνο" σκέφτεται ο Μήτσος.

Πέφτει έξω. Είναι τανκς. Τα τανκς που έχουν ήδη μπλοκάρει το αεροδρόμιο και το βάζουν μέσα στον σιδερένιο κλοιό τους.

Η κατάσταση άρχισε να γίνεται δύσκολη.

"Να βγούμε πάνω στην ταράτσα" εισηγείται ο Μήτσος.

Βγήκαν τρέχοντας και κατευθύνθηκαν μέσα σε ένα πανδαιμόνιο από σφαίρες στην κουζίνα του αεροδρομίου. Κάποιος πολίτης που εργαζόταν εκεί μόλις τους είδε τους είπε: "Να παραδοθούμε και θα μας σκοτώσουν".

"Μη φοβάστε και δεν θα μπορέσουν να πετύχουν τίποτε" ήταν η απάντηση του Μήτσου.

Υστερα οι δυο άντρες πήραν την εσωτερική

σκάλα που έβγαζε από την καφετερία. Τους επεσήμαναν και τους πυροβόλησαν. Ο Λουκάς δεν μπόρεσε να συνεχίσει. Του είχαν λείψει οι σφαίρες. Εκρυσσε το όπλο και κρύφτηκε κάτω από το ισόγειο.

Ο προδότης όμως παραμόνευε και κατέδωσε τον Λουκά στους άνδρες της ΕΛΔΥΚ που τον συνέλαβαν.

ο Μήτσος είχε τώρα μείνει μόνος.

" Ημουν βέβαιος, λέγει- ότι θα με σκότωναν. Είχα τρεις γεμιστήρες. Θα πολεμούσα όσο μπορούσα, θ' άφηνα μόνο μια σφαίρα. Την προόριζα για τον εαυτό μου. Δεν ήμουν διατεθειμένος να πέσω στα χέρια τους".

Σιγά, σιγά με πολλούς κινδύνους ο Μήτσος ανέβηκε και έφτασε μέχρι την πόρτα της ταράτσας. Δοκίμασε να την ανοίξει, αλλά η πόρτα ήταν κλειδωμένη. Ετσι αναγκάστηκε να ταμπουρωθεί εκεί.

Ανεβαίνοντας προς την ταράτσα είχε συναντήσει κάποιο πολίτη που είχε προθυμοποιηθεί να τον βοηθήσει. Δεν κρατούσε όμως όπλο και ο Μήτσος του ζήτησε να φύγει.

Καθώς τώρα ο πολίτης κατηφόριζε τις σκάλες, ο Μήτσος άκουσε κάποιο ελλαδίτη να τον ρωτά " αν έχει κανένα απάνω".

Ο πολίτης απάντησε αρνητικά, αλλά ο ελλαδίτης που ήταν αξιωματικός τον άρπαξε βίαια από τον λαιμό και τον τράβηξε μαζί του προς την κατεύθυνση όπου βρισκόταν ταμπουρωμένος ο Μήτσος.

Μόλις τους είδε σημάδεψε τον αξιωματικό και πυροβόλησε:

- Αυτό το κάθαρμα θα μας φάει όλους, άκουσε μια φωνή να λέει από κάτω.

Ακολούθησε ησυχία. Οι πυροβολισμοί κώπασαν. Οι άνδρες της ΕΛΔΥΚ δεν έκαναν νέα προσπάθεια να πλησιάσουν τον Μήτσο.

Πέρασε περίπου μισή ώρα. Ξαφνικά, ο τελευταίος διέκρινε κάποιον να βγαίνει τις σκάλες. Ήταν ντυμένος σαν Ειρηνευτής. Εβγαλε το πηλίκιο του, το τοποθέτησε πάνω σε μια βέργα και φώναξε στα αγγλικά.

- Να βγω πάνω;

- Οκέϋ, απάντησε ο Μήτσος.

Ο "Ειρηνευτής" προχώρησε 4-5 σκαλιά, ενώ ο Μήτσος τον σημάδευε με το όπλο του.

Σε μια στιγμή του φώναξε πάλι στα αγγλικά.

- Δώσε το όπλο σου.

- Γύρνα πίσω, απάντησε ο Μήτσος, αφήνοντας ταυτόχρονα το χέρι του να πιέσει τη σκανδάλη.

Οι σφαίρες πέρασαν πάνω από το κεφάλι του άγνωστου που τό έβαλε στα πόδια. Κάτω ακούστηκαν ομιλίες. Και ο Μήτσος ξεχώρισε μια φωνή να επαναλαμβάνει.

- Σας είπα, αυτό το κάθαρμα θα μας φάει όλους.

" Τότε "λέει"αντιλήφθηκα ότι ο άγνωστος δεν ήταν ειρηνευτής, αλλά πολύ πιθανόν ελλαδίτης που φόρεσε στολή ειρηνευτού για να με ξεγελάσει, ώστε να παραδοθώ".

Η ώρα περνούσε. Κανένας δεν ήξερε ποιο θα ήταν το τέλος του επικίνδυνου αυτού "παιχνιδιού" που παιζόταν μεταξύ ενός τολμηρού νέου και πολλών πάνοπλων αξιωματικών και στρατιωτών της ΕΛΔΥΚ.

Ξαφνικά ο Μήτσος είδε τον φίλο του Παντελή να ανεβαίνει τις σκάλες και να φωνάζει:

- Εγώ είμαι, ο Παντελής. Ελα κάτω και δεν έχει τίποτε...

Τον είχαν στείλει με τη βία οι πραξικοπηματίες σε μια νέα προσπάθεια να αιχμαλωτίσουν τον Μήτσο.

Ο τελευταίος νόμισε πως είχαν έλθει ενισχύσεις. Αφησε το πιστόλι που κρατούσε πάνω σε μια κάσα με αναψυκτικά και κράτησε το Καλασνίκωφ. Κατέβαιναν μαζί τις σκάλες, όταν ξαφνικά είδε από κάτω καμιά δεκαριά χάρες της ΕΛΔΥΚ να περιμένουν.

Σήκωσε το Καλασνίκωφ και ετοιμάστηκε να πυροβολήσει. Αλλά μετάνοιωσε την τελευταία στιγμή και πέταξε απογοητευμένος το όπλο.

"Ημουν αποφασισμένος", λέει, "να πουλήσω ακριβά το τομάρι του. Δεν με ένοιαζε πως θα με σκότωναν. Την τελευταία στιγμή όμως σκέφτηκα πως θα

σκοτωνόταν από τους πυροβολισμούς και ο Παντελής που βρισκόταν δίπλα μου. Και δεν ήθελα αυτό."

Η ώρα ήταν γύρω στις **11.30-12.00**. Ο Μήτσος έπεσε τώρα στα χέρια των εξαγριωμένων στρατιωτών. Γι' αυτόν άρχιζε ένας φοβερός κύκλος βασανιστηρίων από τον οποίο μόνο ο θεός ξέρει πως βγήκε ζωντανός.

Οι Στρατιώτες της ΕΛΔΥΚ έπεσαν πάνω του σαν μανιασμένοι. Αρχισαν να τον κτυπούν παντού, με τα όπλα τους, με τις γροθιές τους, με τα χέρια τους.

Αφού ξεθύμαναν τον έστησαν στον τοίχο. Του έρριψαν μια ριπή δεξιά του εγκεφάλου του και μια ριπή αριστερά. Υστερα ξενάρχισαν να τον κτυπούν παντού άγρια. Γέμισε αίματα.

- Εσύ είσαι το κάθαρμα που δεν παραδιφόταν. Τώρα θα σε πάρουμε κάτω στην ΕΛΔΥΚ και θα σε περιποιηθούμε, του φώναξε ένας αξιωματικός.

Και τα κτυπήματα συνέχιζαν να πέφτουν βροχή. Σε μια στιγμή κάποιος στρατιώτης τούδωσε μια φοβερή κλωτσιά στα πόδια. Ο Μήτσος έπεσε χάμω. Την ίδια στιγμή ο ίδιος στρατιώτης σήκωσε το όπλο του και τον κτύπησε άγρια στο κεφάλι. Λιποθύμησε...

Όταν συνήλθε τον έβαλαν σε ένα λαντ-ρόβερ και τον οδήγησαν στο στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ. Τον έρριξαν σε ένα γραφείο και τον έδεσαν πισθάγκωνα σε μια καρέκλα. Και αμέσως άρχισε ένα αβάστακτο μαρτύριο για τον Μήτσο, καθώς αξιωματικοί και άνδρες της ΕΛΔΥΚ τον κτυπούσαν άγρια και με σαδιστική μανία, με σίδερα, ξύλα και υποκοπάνους των όπλων στο κεφάλι, στο σώμα, παντού.

Και ύστερα ακολούθησε το πιο φοβερό μαρτύριο, "ο γύρος του θανάτου", πίσω από ένα λαντ-ρόβερ.

Το περιοδικό "Εικόνες" έδωσε την ακόλουθη περιγραφή της σκηνής αυτής σε αφήγηση του Μήτσου:

" Μέσα σε σατανικές κραυγές ικανοποίησης των συγκεντρωμένων στρατιωτικών, το λαντ-ρόβερ ξεκίνησε τραβώντας από πίσω του τον δυστυχισμένο άνθρωπο που δεμένος πάνω στην καρέκλα, συρόταν σαν άψυχο κουφάρι. Το κεφάλι του, το σώμα ολόκληρο σερνόταν πάνω στο χάμω, αφήνοντας εκεί βαθειές κηλίδες

αίματος. Είχε μεταβληθεί σε μια μάζα αίματος.

Δεκαπέντε ολόκληρα λεπτά κράτησε ο φρικιαστικός αυτός γύρος του θανάτου. τρεις φορές το λαντ-ρόβερ έκαμε τον γύρο του στρατοπέδου, σέρνοντας από πίσω το ανθρώπινο φορτίο του. Τελικά σταμάτησε. Το παλικάρι δεν είχε πεθάνει. Βρισκόταν όμως στο έσχατο όριο αντοχής. Το μυαλό του είχε ξεθωριάσει. Είχε την εντύπωση ότι πλησιάζει το τέλος.

- Κύριε διοικητά, είναι νεκρός, άκουσε μια φωνή να λέει.

- Αν είναι νεκρός, πάρτε τον στον δρόμο του αεροδρομίου και ρίξτε του μια ριπή στο κεφάλι. Αν δεν είναι νεκρός, μην τον σκοτώσετε, αποκρίθηκε μια άλλη φωνή.

Υστερα όλα σκοτείνιασαν. Το παλικάρι έγυρε το αιματοβαμμένο κεφάλι στον ώμο και έκλεισε τα μάτια. Ούτε άκουγε πια, ούτε ένοιωθε..."

"Νόμιζα ότι ήμουν νεκρός", λέει ο Μήτσος. "Η καρδιά μου φαινόταν σαν να σταμάτησε να κτυπά. Λιποθύμησα..."

Κανένας δεν ξέρει αν οι βασανιστές του πίστεψαν ότι ο Μήτσος ήταν νεκρός ή απλώς είχε λιποθυμήσει. Εκείνο πάντως που είναι σίγουρο είναι ότι τον φόρτωσαν ξανά σε ένα λαντ-ρόβερ και τον πήραν μέχρι το κτίριο όπου στεγαζόταν η εταιρεία Καΐσή. Εκεί το λαντ-ρόβερ της ΕΛΔΥΚ συναντήθηκε με μια αστυνομική κλούβα. Οι πραξικοπηματίες την σταμάτησαν και καθώς ήταν λιπόθυμος τον πέταξαν στα σκυλι μέσα.

ο Μήτσος συνήλθε στις Κεντρικές Φυλακές. Ήταν ράκος. Δεν έβλεπε καθόλου, είχε αιματοουρία, κάταγμα στο πόδι και σοβαρά τραύματα στο κεφάλι, στο στήθος και σε άλλα μέρη του σώματος.

" Αυτό το κάθαρμα να στηθεί στον τοίχο" άκουσε μια φωνή να λέει. Τον κουβάλησαν μέχρι τον τοίχο και τον έστησαν εκεί. Υστερα έφεραν στρατιωτικό γιατρό να τον εξετάσει.

"Πρέπει να πάει αμέσως τώρα στο Νοσοκομείο, διαφορετικά θα πεθάνει", είπε ο γιατρός.

Αντί στο νοσοκομείο τον πέταξαν ...σε ένα κελλί, χωρίς νερό και χωρίς φαγητό. Εξω από το κελλί οι Λοκτιζήδες, ορύοντο:

"Θα πεθάνεις σαν σκυλί".

Τελικά τον πήραν στο Νοσοκομείο αλλά και εκεί συνεχίστηκε η καταδίωξη. Μερικοί δικοί του όμως τον έκρυψαν στο οφθαλμολογικό τμήμα του Νοσοκομείου.

Από εκεί φυγαδεύθηκε από ένα νοσοκόμο και σαν έγινε καλά με την βοήθεια της αδελφής του, που ήταν νοσοκόμα, κατέληξε στην Πάφο όπου "δεν ξέχασε ο καθήκον του" και "άρχισε να μοιράζει φωτογραφίες του Μακαρίου".

Τον μετέφεραν στη Λευκωσία και αργότερα ανέθεσαν σε δυο αστυνομικούς να τον μεταφέρουν και πάλι στα κρατητήρια της Πάφου αλλά ελικά τον οδήγησαν στον Κύκκο όπου έμεινε μέχρι που άλλαξε η κατάσταση.